

Sp.

23. Tillaga til þingsályktunar

[23. mál]

um atvinnuleysistryggingar.

Flm.: Haraldur Guðmundsson.

Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að skipa nú þegar fimm manna nefnd til þess að semja frumvarp til laga um atvinnuleysistryggingar. Fjórir nefndarmanna skulu skipaðir samkvæmt tilnefningu þessara aðila: Alþýðusambands Íslands, Vinnuveitendasambands Íslands, Sambands islenzkra sveitarfélaga og Tryggingastofnunar ríkisins, og tilnefni hver þeirra einn mann. Hinn fimmta skipar ríkisstjórnin án tilnefningar, og skal hann vera formaður. Nefndin skal hraða störfum svo sem unnt er og leggja tillögur sínar fyrir ríkisstjórnina svo fljótt sem föng eru á og hún síðan leggja frumvarp um þetta efni fyrir Alþingi.

Kostnaður við nefndarstörfin greiðist úr ríkissjóði.

Greinargerð.

Tillaga, samhljóða þessari, var flutt í upphafi síðasta þings, en hlaut þá eigi afgreiðslu. Það, sem gerzt hefur síðan í atvinnumálum þjóðarinnar, hefur enn staðfest, að ekki má dragast lengur, að sett sé löggjöf um atvinnuleysistryggingar. Við undirbúning löggjafarinnar um almannatryggingar fyrir 8—9 árum var svo ráð fyrir gert, að samtímis þeim yrði sett löggjöf um Atvinnustofnun ríkisins, sem meðal annarra verkefna skyldi hafa með höndum atvinnuleysistryggingar, ef ráðstafanir þær, sem gert var ráð fyrir til þess að koma í veg fyrir atvinnuleysi, reyndust ekki fullnægjandi. Náðist ekki samkomulag um slíka lagasetningu, en því var lýst yfir af þáverandi ríkisstjórn, að hún teldi meginverkefni sitt að tryggja fulla atvinnu. Í nokkur næstu ár var og nægileg atvinna í landinu. Það var ekki fyrr en núverandi ríkisstjórn tók við völdum og hóf að hrinda í framkvæmd stefnu sinni, að atvinnuleysi varð tilfinnanlegt, í Reykjavík fyrst og fremst vegna erfiðleika iðnaðarins og í kaupstöðum og kauptúnum utan Reykjavíkur vegna erfiðleika sjávarútvegsins. Er ekki annað fyrirsjáanlegt en að áfram megi búast við atvinnuleysi víða um land, a. m. k. nokkurn tíma árs, að óbreyttri þeirri stefnu, sem fylgt er í atvinnu- og fjármálum þjóðarinnar.

Í fyrri umræðum um atvinnuleysistryggingar hefur gætt nokkurs skoðanamunar um, hversu þeim skuli hagað. Hafa sumir talið heppilegast, að ein stofnun, t. d. Atvinnustofnun ríkisins, hefði þær með höndum. Aðrir telja, að réttara sé að styrkja atvinnuleysissjóði einstakra stéttarfélaga. Varðandi fjárhagsgrundvöll slíkra trygginga kemur og margt til greina, m. a. það, hversu skipta skuli kostnaði við þær á þá aðila, sem eðlilegast verður að telja, að leggi fram fé til þeirra. Fé það, sem Tryggingastofnun ríkisins geymir (3 millj. kr. auk vaxta) sem stofnfé slíkra atvinnuleysistrygginga, mundi hrökkva skammt til þess að mæta rekstrarfjárförf þeirra.

Með skipun nefndar þeirrar, sem gert er ráð fyrir í þessari tillögu, ætti að vera tryggt, að hin mismunandi sjónarmið verði rækilega athuguð, þannig að hægt verði að þeirri athugun lokinni að gera sér grein fyrir því, hvernig slíkum tryggingum yrði bezt fyrir komið. Nefndin þyrfti að hraða störfum sínum sem allra mest, svo að hægt yrði að afgreiða málið þegar á þessu þingi.